

Česká zemědělská univerzita v Praze

Institut vzdělávání a poradenství

Katedra pedagogiky

Evaluace výuky na střední škole

Závěrečná práce

Autor: **Ing. Aneta Sokolová**

Vedoucí práce: Ing. Kateřina Tomšíková

2017

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Institut vzdělávání a poradenství

ZADÁNÍ ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

Ing. Aneta Sokolová

Studium učitelství odborných předmětů

Název práce

Evaluace výuky na SŠ

Název anglicky

Evaluation of teaching at secondary school

Cíle práce

Hlavním cílem práce bude na základě získaných informací o způsobech hodnocení výuky na SŠ navrhnout vlastní postupy evaluace, které povedou ke zlepšení zpětné vazby ve vztahu žák x učitel. V teoretické části bude dílčím cílem shromáždit a charakterizovat pojmy související s danou problematikou.

Metodika

V rámci teoretické části bude provedena analýza pojmů a poznatků, a to na základě studia odborné literatury. V praktické části bude provedeno standardizované dotazníkové šetření, a to s žáky vybrané střední školy. Další metodou budou hloubkové individuální rozhovory s pedagogy z téže školy. Závěrem práce bude provedena sumarizace výsledků a navržena případná zlepšení.

Doporučený rozsah práce

Určeno pravidly pro psaní bakalářských prací.

Klíčová slova

Evaluace, vyučovací proces, střední škola, učitel, žák, předmět.

Doporučené zdroje informací

Danielová, L., Hlaďo, P., Horáčková, M., Janderková, D., Kamanová, L., Vyleťal, P. Rozvoj kompetencí vzdělavatelů v kontextu moderního pojetí vzdělávání. 1. vydání. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2015. 304 s. ISBN 978-80-7509-256-4.

Králová, A. Didaktika základů ekonomiky. 1. vydání. Praha: Oeconomica, 2013. 179 s. ISBN 978-80-245-1964-7.

KRPÁLKOVÁ-KRELOVÁ, K. – KRPÁLEK, P. – ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE. *Didaktika ekonomických předmětů*. Praha: Oeconomica, 2012. ISBN 978-80-245-1909-8.

Miller, I. a Němejc, K. Evaluace ve vzdělávání: textová studijní opora. 1. vydání. V Praze: Česká zemědělská univerzita v Praze, Institut vzdělávání a poradenství, 2014. 78 s. ISBN 978-80-213-2455-8.

PRŮCHA, J. – VETEŠKA, J. *Andragogický slovník*. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4748-4.

Skalková, J. Obecná didaktika, 2., rozšířené a aktualizované vydání. 1. vydání. Havlíčkův Brod: Grada Publishing a.s. 2007. 328 s. ISBN 978-80-247-1821-7.

Předpokládaný termín obhajoby

2016/17 LS – IVP

Vedoucí práce

Ing. Kateřina Tomšíková

Garantující pracoviště

Katedra pedagogiky

Elektronicky schváleno dne 2. 11. 2016

Ing. Karel Němejc, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 2. 11. 2016

prof. Ing. Milan Slavík, CSc.

Ředitel

V Praze dne 08. 11. 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem závěrečnou práci na téma „Evaluace výuky na SŠ“ vypracovala samostatně a použila jen pramenů, které cituji a uvádím v seznamu použitých zdrojů.

Jsem si vědoma, že odevzdáním závěrečné práce souhlasím s jejím zveřejněním dle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a to i bez ohledu na výsledek její obhajoby.

Jsem si vědoma, že na moji závěrečnou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, především ustanovení § 35 odst. 3 tohoto zákona, tj. o užití tohoto díla.

.....
(podpis autora)

V dne

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Kateřině Tomšíkové za odborné vedení a konzultace při zpracování mé závěrečné práce. Rovněž děkuji za cenné připomínky a vstřícné jednání.

Abstrakt

Závěrečná práce se zabývá hodnocením výuky na vybrané střední škole. V teoretické části byly definovány pojmy, jako je evaluace, její možná dělení, principy, fáze, úrovně či nástroje. Dále byla uvedena i související témata, a to vzdělávání, didaktika, autoevaluace či hospitace.

Závěrečná práce se soustředila na hodnocení výuky odborného předmětu Ekonomika na Střední škole zemědělské a Vyšší odborné škole v Chrudimi. Informace ohledně předmětu Ekonomiky, průběhu výuky, vybavenosti školy a učitele odborného předmětu byly získávány s využitím metody dotazníkového šetření. Strukturovaný dotazník s uzavřenými otázkami byl žáky vyplněn během října 2017. Detailnější informace o průběhu výuky byly získány prostřednictvím individuálních hloubkových rozhovorů s učitelem daného předmětu. Na základě takto získaných informací byly zhodnoceny klady a zápory zkoumaných oblastí a doporučena možná zlepšení k dosažení větší efektivity procesu vzdělávání a zesílení zpětné vazby mezi učitelem a žákem.

Klíčová slova

evaluace, vyučovací proces, střední škola, učitel, žák, předmět

Abstract

This final thesis deals with classification of education on selected secondary school. In the theoretical part were defined notions such as evaluation, possible dividing of evaluation, principles, phases, and levels of evaluation or its instruments. In the next part were mentioned related themes such as education, didactics, auto evaluation or inspection of classes. The final thesis was focused on classification of education in vocational subject Economics on secondary school of agriculture and higher vocational school in Chrudim. The information regarding to the subject of Economics, teaching process, facilities in the school or information about teachers of vocational subject was obtained by using the method of interview survey. Structured questionnaire with closed questions was completed by students during October 2017. More detailed information about teaching process was obtained through individual in-depth interviews with the teacher of the subject Economics. On the basis of these obtained information was assessed the pros and cons of examined areas and recommended potential improvements towards achieving greater efficiency of education process and proving feedback between teacher and student.

Keywords

evaluation, teaching process, secondary school, teacher, student, subject

OBSAH

ÚVOD.....	9
-----------	---

TEORETICKÁ VÝCHODISKA

1 Cíl a metodika.....	11
2 Vzdělávání.....	12
2.1 Vzdělávání na středních školách	13
2.1.1 Kurikulární dokumenty	14
2.2 Didaktika	15
2.2.1 Didaktika ekonomických předmětů	16
3 Evaluace	18
3.1 Autoevaluace.....	18
3.2 Hospitace.....	19
3.3 Základní pojmy využívané v evaluaci.....	20

PRAKTICKÁ ČÁST

4 Hodnocení výuky na vybrané střední škole.....	23
4.1 Charakteristika školy.....	23
4.1.1 Výsledky státní maturitní zkoušky 2017	24
4.2 Průběh evaluace	24
4.2.1 Vyhodnocení dotazníků	25
4.2.2 Individuální hloubkový rozhovor s pedagogem	32
4.3 Zhodnocení výsledků	35

ZÁVĚR	37
--------------------	-----------

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	39
-------------------------------------	-----------

SEZNAM TABULEK, GRAFŮ, OBRÁZKŮ	41
---	-----------

SEZNAM PŘÍLOH.....	42
---------------------------	-----------

PŘÍLOHY

ÚVOD

Závěrečná práce je zaměřena na hodnocení výuky na vybrané střední odborné škole. Téma evaluace je velmi aktuální, je jí přikládán stále velký význam z toho důvodu, že je důležitým nástrojem hodnocení výchovně-vzdělávacího procesu. Přispívá ke zvyšování elektivnosti výuky tím, že přináší zpětnou vazbu a poskytuje pohled na objektivní stav školy, výuky i žáka a učitele.

Této problematice a souvisejícím tématům se věnuje řada autorů, např. Kalhous a Obst v odborné monografii Školní didaktika či Krpálek a Krpálková-Krellová publikaci Didaktika ekonomických předmětů s akcentem na tuto oblast. Významným zdrojem informací při zpracování teoretické části závěrečné práce byla textová studijní opora Evaluace ve vzdělávání od Millera a Němejce. Ta se zaměřuje velmi konkrétně na evaluaci výuky, jako postupu odborného zhodnocení dosažených výsledků ve vzdělávání. Informace byly taktéž čerpány z právních předpisů, konkrétně ze zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Aktuálními informacemi přispěly i webové stránky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Národního ústavu odborného vzdělávání i oficiální stránky školy SŠZ a VOŠ v Chrudimi.

Šetření v rámci praktické části závěrečné práce probíhalo na Střední škole zemědělské a Vyšší odborné škole v Chrudimi během října 2017. Cíleno bylo na výuku odborného předmětu Ekonomika ve třetím a čtvrtém ročníku oboru Agropodnikání. Tito studenti mají studium zakončeno maturitní zkouškou, v profilové části povinně i z ekonomických předmětů. Nástrojem pro šetření byl strukturovaný dotazník s uzavřenými otázkami, které se týkaly hodnocení odborného předmětu, vybavení školy, průběhu a podmínek výuky i hodnocení učitele odborného předmětu. K doplnění získaných informací od žáků, byl dále proveden i hloubkový individuální rozhovor s pedagogem předmětu Ekonomika. Oblasti zájmu se shodovaly, aby byla možná komparace názorů. Evaluační dotazník pro žáky i seznam otázek pokládaných při rozhovoru s pedagogem jsou součástí přílohy této práce (Příloha 1 a 2).

Závěrem práce byla provedena sumarizace získaných výsledků od žáků i učitele a navržena případná zlepšení, která by mohla vést k zefektivnění a zpestření výuky daného předmětu.

TEORETICKÁ VÝCHODISKA

1 Cíl a metodika

Hlavním cílem závěrečné práce bylo zhodnocení výuky na střední škole, definování aktuálního stavu pomocí dotazníkového šetření a individuálního hloubkového rozhovoru. Dále byla navržena možná zlepšení, která mohou vést k zefektivnění vyučovacího procesu i zpětné vazby mezi žákem a učitelem. Dílčím cílem bylo vymezení základních teoretických východisek a charakterizování základních pojmů souvisejících s danou problematikou, a to na základě studia odborné literatury.

Teoretická část práce byla zaměřena na analýzu pojmů a poznatků studií odborné literatury, právních předpisů a internetových zdrojů týkajících se tématu vzdělávání, didaktiky a evaluace. Analýzou a komparací takto získaných informací byla vytvořena první část práce, teoretická východiska.

Praktická část byla zaměřena na hodnocení výuky předmětu Ekonomika ve 3. a 4. ročníku oboru Agropodnikání na Střední škole zemědělské a Vyšší odborné škole v Chrudimi. K získání potřebných informací bylo užito dotazníkové šetření mezi žáky a individuální hloubkový rozhovor s učitelem předmětu. Dotazníkové šetření bylo zaměřeno na spokojenost žáků s předmětem, průběhem výuky, s vybavením školy a učitelem. Dále byl proveden individuální hloubkový rozhovor s učitelem daného předmětu k získání podrobnějších informací. Závěrem práce byla provedena sumarizace výsledků a navržena případná zlepšení, která by mohla vést k zefektivnění a zpestření výuky.

2 Vzdělávání

Votava (2011, s. 40) uvádí, že vzdělání je „konkrétní dosažená úroveň vědomostí, dovedností či postojů, které jsou zakotveny v pedagogických dokumentech jako cílové kategorie a jejich předávání zajišťuje převážně k tomu určené instituce.

Analýzou vzdělávání se zabývá celá řada disciplín. Obecně se ale shodují na tom, že jádro problematiky vzdělávání se vztahuje k celistvé osobnosti člověka. Předpokládá se, že vzdělaný člověk má osvojený systém určitých vědomostí a dovedností a chápe vztahy mezi poznatky, dokáže používat své vědomosti k řešení nových úkolů, dokáže se sebevzdělávat. Má osvojené normy etické a morální. Zastává určitý postoj ke světu i sobě samému a je schopen kritického uvažování v praktických životních názorech a jednáních (Skalková, 2007, s. 27).

Školský zákon č. 651/2004 Sb. definuje zásady a cíle vzdělávání. Mezi zásady, na kterých je vzdělávání založeno, patří:

- rovný přístup každého občana ČR a EU,
- zohledňování vzdělávacích potřeb jednotlivce,
- vzájemná úcta, respekt, názorová snášenlivost, solidarita a důstojnost všech účastníků vzdělávání,
- bezplatné základní a střední vzdělávání státních občanů ČR a EU,
- svobodné šíření poznatků, které vyplývají z výsledků soudobého stavu poznání světa a jsou v souladu s obecnými cíli vzdělávání,
- zdokonalování procesu vzdělávání na základě výsledků dosažených ve vědě, výzkumu a vývoji, uplatňování účinných moderních pedagogických přístupů a metod,
- hodnocení výsledků vzdělávání vzhledem k dosahování sílů vzdělávání stanových zákonem a vzdělávacími programy,
- možnost každého vzdělávat se po dobu celého života.

Obecné cíle vzdělávání jsou ve Školském zákoně charakterizovány sedmi základními body, a to konkrétně:

- rozvoj osobnosti člověka, výkon povolání nebo pracovní činnosti, získávání informací a učení se v průběhu celého života,
- získání všeobecného (odborného) vzdělání,
- pochopení a uplatňování zásad demokracie a právního státu, základních lidských práv a svobod,
- pochopení a uplatňování principu rovnosti žen a mužů ve společnosti,
- utváření vědomí národní a státní příslušnosti a respektu k identitě každého,
- poznání světových a evropských kulturních hodnot a tradic,
- získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně vycházející ze zásad trvale udržitelného rozvoje a o bezpečnosti a ochraně zdraví (MŠMT, Školský zákon, 2017, §2).

Vzdělávání dělíme na formální, neformální a informální. Formální vzdělávání probíhá ve vzdělávacích institucích (školách), řídí se právními předpisy, zahrnuje získávání na sebe navazujících stupňů vzdělání.

Neformální vzdělávání se zaměřuje na získávání vědomostí, dovedností a kompetencí. Je poskytované v zařízeních zaměstnavatelů, soukromých vzdělávacích institucích, nestátních neziskových organizacích atd. (kluby, umělecké školy, knihovny, volnočasové organizace).

Informální vzdělávání je proces získávání vědomostí, osvojování dovedností a kompetencí z každodenních činností, který je neorganizovaný, zpravidla nesystematický a institucionálně nekoordinovaný (Votava, 2011, s. 43-44).

2.1 Vzdělávání na středních školách

Vzdělávání na středních školách je další stupeň po dokončení povinné školní docházky. Dle klasifikace ISCED se nazývá vyšší sekundární. Běžně se užívá pojem střední vzdělávání. Cíle a funkce středoškolského vzdělávání odpovídají požadavkům společnosti a potřebám studentů. Mezi cíle patří příprava na povolání, příprava pro další studium, rozvoj klíčových kompetencí (pro život a povolání). Cíle dělíme též na osobnostně kultivující, sociální a preventivní.

V českém vzdělávacím systému jsou školským zákonem definovány různé stupně středních škol, a to:

- střední vzdělávání s maturitní zkouškou,
 - o všeobecné vzdělávání – gymnázia, lycea,
 - o odborné vzdělávání – kvalifikace pro určité profese,
- střední vzdělávání s výučním listem,
- střední vzdělávání – ukončeno závěrečnou zkouškou, praktická škola (Votava, 2011, s. 52-54).

2.1.1 Kurikulární dokumenty

Kurikulární dokumenty zachycují a definují kurikulum vzdělávání, zahrnuje vzdělávací program, ale i náplň výuky a dosažený výsledek či zkušenost, kterou si žák podle kurikula osvojí. V přeneseném významu znamená kurikulární reforma to, že jsou české školy v pohybu a směřují k modernější výuce. V tom jim pomáhají rámcové a školní vzdělávací programy, ty definuje školský zákon (NUOV, 2012).

Rámcové vzdělávací programy jsou sestaveny státem, konkrétně ministerstvem školství a vymezují závazné požadavky na vzdělávání v jednotlivých stupních a oborech vzdělání. Mezi tyto požadavky patří např. výsledky, kterých má žák dosáhnout v závěru studia a jaké bude mít uplatnění, základní podmínky pro organizaci a realizaci vzdělávacího programu, definování kurikulárních rámců a průřezových témat, pravidla pro tvorbu školních vzdělávacích programů vymezení podmínek pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Tyto rámcové vzdělávací programy jsou pro školu závazné a školy jsou povinny je respektovat a řídit se jimi. V jeho souladu školy vytváří vlastní školní vzdělávací program. V případě odborného vzdělávání, je pro každý obor Národním ústavem pro vzdělávání zpracován samostatný rámcový vzdělávací program, který je odvozen od profesních profilů, které definují, jaké kompetence (klíčové, odborné) musí zaměstnanec pro určitou pozici mít.

Školní vzdělávací programy jsou stěžejním pedagogickým dokumentem, který si škola sestavuje zvláště pro každý nabízený studijní obor. Tvorba dokumentu je v kompetenci ředitele školy a obsahuje tyto části: úvodní identifikace údajů, profil

absolventa, charakteristika vzdělávacího programu, učební plán, přehled rozpracování obsahu vzdělávání v rámci vzdělávacího programu do školního (vč. zapojení průřezových témat), učební osnovy pro všechny předměty, popis materiálního a personálního zajištění výuky v daném školním vzdělávacím programu a oboru vzdělávání a charakteristiku spolupráce se sociálními partnery při realizaci tohoto programu (Votava, 2011, s. 103-113).

2.2 Didaktika

Didaktika je v Pedagogickém slovníku definována jako pedagogická disciplína, odvozena od řeckého „didaskei“ = učit se, vyučovat, která se zaměřuje na teorii vyučování. „Jejími předměty se staly cíle, obsah, metody a organizační formy ve vyučování“ (Průcha, Walterová, Mareš, 2009, s. 53). Kalhous a Obst (2009, s. 17) uvádějí, že lze didaktiku stručně definovat jako teorii vyučování. K té neodmyslitelně patří pojmy jako učitel, škola, vyučování.

Didaktiku lze dělit na obecnou, oborovou (speciální) a předmětovou. Obecná didaktika zkoumá základní předpoklady, možnosti, důsledky a hranice vyučování a učení. Konkrétně tedy popisuje vyučování, všechny jeho složky i jednotlivé vztahy mezi nimi (tj. učitel, žák, obsah, didaktické prostředky, hodnocení, atd.). Speciální didaktika vybírá jeden předmět nebo oblast, pro který určuje vhodný způsob transformace učiva a stanovuje optimální didaktické prostředky pro jeho osvojení. Předmětová didaktika je již zaměřena na určitý předmět a zabývá se problematikou jeho výuky. Je chápána jako jeho metodika (Votava, 2011, s. 60-61).

Přístupy k didaktice lze dělit na tři různá pojetí. První pojetí didaktiky je normativní, kdy jsou předmětem zájmu cíle, hodnoty, jichž má být vzděláváním dosaženo buď na základě ideálu, nebo shody většiny. Další pojetí je preskriptivní. Tento postup se zaměřuje na metody a postupy, se kterými má učitel pracovat a zásady, které má dodržovat. Poslední pojetí je deskriptivní. Zde se zaměřují na vlastnosti aktérů vyučování, reálně dosahované efekty a v praxi užívané postupy (Kalhous, Obst, 2009, s. 40). Dynamickou stránkou vyučování je vzdělávací proces, který je řízený a připravovaný učitelem, na základě obecného didaktického postupu.

Obecný didaktický postup je tvořen pěti body, které na sebe plynule navazují. Jako první bod je stanovení cílů a obsahu výuky. Na základě cílů je tedy vybráno a uspořádáno učivo, které musí být následně doplněno odpovídajícími prostředky, což představuje bod dvě, tedy výběr didaktických prostředků (metod, forem, pomůcek). Navazuje provedení výuky, kde učitel žákům prezentuje nové učivo, zadává pokyny, motivuje a celkově řídí průběh učení. Tento postup končí oboustranným hodnocením a zpětnou vazbou. Na základě hodnocení probíhá výuka dále a učitel dle potřeby upravuje cíle, metody i prostředky (Votava, 2011, s. 65-66).

Zpracováním obsahů představujících různé oblasti kultury (vědy a techniky, umění, činností a hodnot) do školního vzdělávání (tj. do učebnic, osnov, učebních plánů) vzniká učivo. Tento proces se nazývá didaktická transformace (Skalková, 2007, s. 71).

2.2.1 Didaktika ekonomických předmětů

Didaktika ekonomických předmětů je samostatný pedagogický vědní obor, který se zabývá zobecněnými zákonitostmi vyučování ekonomických předmětů. Jedná se o mezní vědní obor, který má širokou škálu interdisciplinárních vztahů a souvislostí. Didaktika ekonomických předmětů získává hlavní poznatky z ekonomických věd, dále je spojena s technickými disciplínami, jako je matematika, kybernetika, teorie informace, statistiky, informační technologie atd. a taktéž je v propojení s hospodářskou etikou.

Mezi základní úkoly didaktiky ekonomických předmětů patří:

- profilovat oborovou didaktiku jako moderní otevřený vědní obor s kontinuitou,
- stanovovat adekvátní požadavky na práci učitele ekonomických předmětů,
- zvyšovat účinnost výchovně vzdělávacího procesu,
- transformovat adekvátní ekonomické poznatky do praxe výchovně vzdělávacího procesu,
- rozpracovat odpovídající struktury koncepcí, stylů, vyučovacích metod a organizačních forem výuky v ekonomických předmětech,

- vypracovat zásady pro tvorbu vhodných učebních pomůcek pro výuku ekonomických předmětů a pro využívání moderní didaktické techniky a technologie ve výuce (Krpálek, Krpálková-Krelová, 2012, s. 9-10).

3 Evaluace

Původ slova evaluace je v latině (sloveso valere – silný, mít platnost, závažnost). Z latiny bylo sloveso přejato do francouzštiny (évaluer – hodnotit, oceňovat) a poté do angličtiny, kde je známo pod výrazem evaluation a znamená určení hodnoty a ocenění (Soják, 2015, str. 8).

V pedagogickém slovníku uvádí tuto definici evaluace: „Ve vědecké terminologii má „evaluace“ obecný význam „hodnocení“. V pedagogice znamená zjišťování, porovnávání a vysvětlování dat charakterizujících stav, kvalitu, fungování, efektivnost škol, částí nebo celku vzdělávacího systému. Zahrnuje hodnocení vzdělávacích procesů, hodnocení vzdělávacích projektů, hodnocení vzdělávacích výsledků, hodnocení učebnic aj. Má důležitou roli pro korekce a inovace vzdělávacího systému, pro strategie plánování jeho rozvoje, priorit aj“ (Průcha, Walterová, Mareš, 2009, s. 190).

Andragogický slovník uvádí, že obecná evaluace znamená totéž co hodnocení a oba pojmy se užívají synonymně. „V pedagogice a andragogice znamená hodnocení prováděné přesnými metodami a dospívající k objektivním, ověřitelným výsledkům. Evaluace se zabývá zjišťováním dat charakterizujících stav, fungování a výsledky vzdělávacího systému, vč. vzdělávání dospělých. Jde zejména o hodnocení škol, učitelů, učebnic, vzdělávacích procesů, vzdělávacích výsledků. Zjištění poskytovaná těmito evaluacemi jsou důležitým zdrojem poznatků jednak pro teoretické explanace vytvářené v pedagogické vědě a andragogice“ (Průcha, Veteška, 2014, s. 208).

Dle Millera a Němejce (2014, s. 6) je z hlediska vzdělávání pojem evaluace systematické a komplexní zkoumání kvality a zároveň určení hodnoty a efektivity vzdělávacího procesu. Evaluace provádí evaluátor a tímto hodnocením zjišťuje zpětné vazby u jednotlivých vzdělávacích postupů.

3.1 Autoevaluace

Autoevaluace se vztahuje buď k vlastní osobě, ke vzdělávacímu programu nebo k vlastní vzdělávací instituci (Miller, Němejce, 2014, s. 7).

„Autoevaluace je cyklickým, systematickým a systémovým procesem, který je iniciován a realizován aktéry školního života (tj. učiteli, žáky, rodiči, atd.). V jeho průběhu se pomocí různých metod nebo nástrojů sbírá a s využitím kritérií i indikátorů analyzuje průkazný materiál k vyhodnocení míry, v jaké se podařilo dosáhnout plánovaných cílů stanovených v souladu se školou přijatým konceptem kvality“ (Průcha, 2009, s. 582).

V současné době přináší školský zákon školám povinnost provádět vlastní hodnocení - autoevaluaci (již není hlavním hodnocením inspekce), a to na základě vyhlášky č. 15/2005 Sb. Škola tak přebírá odpovědnost a iniciativu a na základě zjištěných informací a sebereflexe se snaží najít a uplatnit strategii vedoucí ke zlepšení (MŠMT, Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR, 2017).

Zmíněná vyhláška první části konkrétně stanovuje náležitosti dlouhodobých záměrů vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy, jednotlivé termíny k podávání a zveřejňování těchto záměrů. V části druhé definuje rámcovou strukturu a obsah výroční zprávy o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy a jejich termíny pro předkládání. Ve třetí části je specifikována výroční zpráva, její obsah a zpracování (MŠMT, Vyhláška č. 15/2005 Sb.).

3.2 Hospitace

Hospitaci provádí hospitující osoba, která je přítomna ve výukové jednotce a má za cíl rozpoznat stav a úroveň vzdělávací a výchovné práce. Účelem hospitace může být získávání informací o průběhu výuky (informativní účel), studijní činnost (např. budoucí lektori, učitelé), diagnostickou či kontrolní činnost a hospitace (součást evaluačních procedur pro autoevaluaci, evaluaci vyučované disciplíny, evaluaci kurzu, aj.) (Miller, Němejc, 2014, s. 50).

Národní ústav odborného vzdělávání školám předkládá k vyzkoušení a ověření jednotlivé evaluační nástroje, mezi kterými je uvedena i hospitace. Hospitační archy jsou zaměřeny na podporu žáků a jejich dovednosti učit se, aby se žáci chtěli a uměli učit. Tento typ evaluace je vhodný používat na druhých stupních základních škol a na všech druzích a typech středních škol. Posuzovateli a pozorovateli mohou být jak členové vedení školy, tak učitelé kolegové ze školy (NÚOV, 2012).

3.3 Základní pojmy využívané v evaluaci

Miller a Němejc (2014, s. 9-11) uvádějí čtyři evaluační úrovně. Ty jsou hierarchicky dané strukturou vzdělávacího zařízení. Na první (základní) úrovni jsou vzdělávání (účastníci kurzu, studenti), lektori, manažeři kurzu. Na vyšších úrovních funkcionáři vyšších orgánů (přímý nadřízený, vedoucí), interní evaluační procesy. A na nejvyšší úrovni jsou orgány vedení vzdělávacího zařízení (firmy), externí evaluační procesy.

Evaluace může probíhat již jako plánovací fáze, kdy se sbírají podklady pro případné rozhodnutí, určení vhodného postupu a řešení, zjištění momentální situace, popsání problému. Toto hodnocení se označováno jako ex-ante evaluace. V průběhu se užívá tzv. mid-term evaluace, kdy je monitorován implementovaný postup a první výsledky. K posouzení výsledků, porovnání skutečnosti s plánem či posouzení pozitivních i negativních efektů je užíváno závěrečné hodnocení - ex-post evaluace.

Evaluace se dále dělí na interní a externí. Kdy interní provádí pracovník vzdělávacího zařízení, aby si zjistil stávající stav vzdělávacího procesu a dále mohl cíleně směřovat a zlepšovat její kvalitu. Externí provádí specialista, který není pracovník hodnoceného zařízení, ale dění ve škole se ho týká (např. rodič, učitelé jiných škol, externí spolupracovníci, kontrolní orgány. Takto škola získá velice důležitou zpětnou vazbu (Pešková, 2009, s. 9).

Významnou externí (vnější) evaluaci škol provádí v České republice Česká školní inspekce (ČŠI) prostřednictvím školních inspektorů. Inspekce jsou prováděny zřizovateli škol, tedy obcemi, kraji atd., ale může dojít ke kontrole i od soukromých organizací, které se např. zaměřují na výsledky vzdělávání. Poté může dojít i k porovnání jednotlivých vzdělávacích úrovní mezi jednotlivými školami v ČR.

Interní a externí hodnocení spolu tvoří ucelený systém evaluace škol. Oba přístupy se vzájemně doplňují a poskytují tak ucelenou zpětnou vazbu škole i centrálním úřadům pro zlepšení vzdělávacího systému jako celku (Průcha, 2009, s. 576).

Evaluační systém je ucelený a promyšlený systém použití a vyhodnocení celého souboru metodických postupů, které vedou k finálnímu vyjádření poznatků a podmětů z evaluačního šetření a pomáhají tak ke zkvalitňování fungování školy (Miller, Němejc, 2014, s. 7). Důležitými pojmy v systému evaluace je kvalita

a efektivita, a to vzdělávacího procesu, školy, učitelů nebo jednotlivých žáků. Evaluační systémy nám mohou pomoci odpovědět na otázky typu: V čem spočívá efektivita vzdělávacího systému?, Jaké faktory ovlivňují kvalitu a efektivitu vzdělávání?, Jak tuto kvalitu ovlivňují aktéři školního systému? (Průcha, 2009, s. 571).

Během evaluačních systémů jsou používány evaluační nástroje (metody sběru dat), které jsou metodickými pomůckami a pomáhají zjistit určité parametry kvality, případně názory na vzdělávací proces.

Mezi hlavní evaluační nástroje patří:

- SWOT analýza (silné a slabé stránky, příležitosti a ohrožení),
- analýza dokumentů (dokumenty, ze kterých je možné odvodit cíle instituce a jaké plánuje a realizuje cesty, kterými jsou cíle dosahovány),
- kontrola plnění akcí (sleduje realizace zpětné vazby na všech úrovních),
- pozorování (cílené, soustavné a plánovité vnímání jevů a procesů),
- dotazník (hromadné získávání údajů, kladeny otázky, získávání odpovědí),
- rozhovor – přímá sociální interakce s účastníky, pedagogy a dalšími zúčastněnými (Miller, Němejc, 2014, s. 12).

Pro celkově rychlé získávání hromadných údajů je vhodný nástroj dotazník. Ten může být buď v písemné, nebo v elektronické podobě a probíhá formou kladení otázek a získávání odpovědí. Podstatou je správné formulování otázek, aby docházelo k získávání věrohodných dat.

Mezi hlavní metodické principy u postupu tvorby dotazníku patří v první řadě sestavení cíle dotazníku a sdružení otázek do sekcí. Následuje tvorba otázek, formální uspořádání dotazníku, pilotáž dotazníku a jeho následná úprava, ostré použití a konečné vyhodnocení.

Sestavení cíle dotazníku je jeden ze základních a nejdůležitějších bodů, veškeré otázky uvedené v dotazníku k tomuto cíli směřují. V první sekci je charakterizován respondent, zjišťují se důležitá informace z hlediska tématu dotazníku, např. věk, bydliště, zaměstnání, atd. Dále jsou definovány ostatní sekce, kterým se bude dotazník věnovat. Podstatné je i správné formulování pokládaných otázek. Otázky

mohou být uzavřené, kdy jsou respondentovi předkládány možnosti odpovědi a on z nich následně vybírá. Dále mohou být otázky i otevřené a polootevřené, kdy dotazovaný buď sám odpověď vytvoří, nebo doplňuje dle pokynů. Dalším bodem je formální uspořádání, čímž je míněno přehledné uspořádání, správnost, jasnost a odpovídající intelektové úrovni respondenta. Poslední fází je samotné vyhodnocování výsledků, kdy platí pravidlo, že čím menší máme získaný vzorek odpovědí, tím obezřetnější musíme být při interpretaci a případného zobecňování závěrů (Miller, Němejc, 2014, s. 16-20).

O přímou sociální interakci se opírá rozhovor. Důležitá je příprava otázek, ty musí tvořit souvislý celek, který je myšlenkově skloubený a směřuje k určitému cíli. Ten, kdo rozhovor s respondentem vede, sleduje cílenými otázkami významné verbální informace a zaznamenává je. Rozhovorů je více typů a je možné vybírat ze standardizovaného (známé téma, stejné otázky pro všechny dotázané), řízeného (sleduje dílčí cíle rozhovoru), volného (zaměřený pouze rámcově), individuálního (pouze řídicí a odpovídající) nebo skupinového (více členů). Na počátku je navázán kontakt mezi účastníky rozhovoru, seznámení respondenta s tématem rozhovoru a jeho účelem. Poté se přechází k vedení rozhovoru, kdy jsou kladeny otázky a zaznamenávány odpovědi. V závěrečné fázi dochází ke shrnutí poznatků, vyhodnocení a doporučení dalšího postupu (Miller, Němejc, 2014, s. 21).

PRAKTICKÁ ČÁST

4 Hodnocení výuky na vybrané střední škole

4.1 Charakteristika školy

Šetření v rámci praktické části závěrečné práce probíhalo na Střední škole zemědělské a Vyšší odborné škole v Chrudimi během října 2017. Škola je zřízena Pardubickým krajem. Byla založena již v roce 1862 a úspěšně funguje dodnes. Je tak druhou nejstarší zemědělskou školou v Čechách a na Moravě. V současnosti zaujímá pevné místo v zemědělském vzdělání, nejen v Pardubickém kraji. Ve školním roce 2016/2017 školu navštěvovalo 293 žáků, z toho je 230 žáků na SŠ a 52 žáků na VOŠ. V tomto školním roce vyučovalo na škole celkem 28 stálých pedagogických pracovníků a 15 externích učitelů vyučujících odborné předměty na vyšší odborné škole. Vyučování probíhá celkem v 17 třídách studia, z toho 5 tříd Agropodnikání, 4 třídy Ekologie a životního prostředí, 3 třídy učebního oboru Zemědělec, farmář, 3 studijní skupiny denního studia VOŠ, 2 studijní skupiny dálkového studia VOŠ a 2 třídy dálkového studia Agropodnikání (Výroční zprávy 2016/2017).

Obrázek 1: Střední škola zemědělská a Vyšší odborná škola Chrudim

Zdroj: internetové stránky školy

4.1.1 Výsledky státní maturitní zkoušky 2017

Maturitní zkouška třídy 4.A oboru Agropodnikání proběhla v květnu 2017. Tento obor má maturitní zkoušku z ekonomických předmětů (Ekonomika, Účetnictví) povinně. Dle výroční zprávy Střední školy zemědělské a Vyšší odborné školy v Chrudimi z roku 2017 dělalo maturitní zkoušku z ekonomických předmětů celkem 17 žáků. Nebyl nikdo, kdo by ze zkoušky z ekonomických předmětů neuspěl, přesto výsledky nebyly moc dobré. Průměrná známka byla 3,235. Známkou 4 (dostatečně) bylo ohodnoceno celkem devět žáků, známkou 3 (dobře) celkem čtyři žáci, známkou 2 (chvalitebně) celkem dva žáci a známkou 1 (výborně) pouze jeden žák.

Tabulka 1: Státní maturitní zkouška 2017

Přehled prospěchu třídy 4. A

Předmět	Počty známek					Průměr	
	1	2	3	4	5		
společná část – státní maturita							
Anglický jazyk	2	5	5	1	1	2,571	
Český jazyk a literatura	-	5	9	1	2	3,000	
Matematika	-	-	-	-	3	5,000	
profilová část							
Ekonomické předměty	povinná	1	3	4	9	-	3,235
Praktická zkouška z odborných předmětů	povinná	4	9	2	2	-	2,118
Zemědělské předměty	povinná	4	4	6	3	-	2,471
Celkový průměrný prospěch	2.765						

Stupeň hodnocení prospěchu

prospěl s vyznamenáním	0
prospěl	13
neprospěl	4
nehodnocen	0

Zdroj: výroční zpráva SŠZ a VOŠ Chrudim

4.2 Průběh evaluace

Praktická část práce byla zaměřena na analýzu dotazníkové šetření u žáků třetího a čtvrtého ročníku oboru Agropodnikání (41-41-M/01), kteří mají studium zakončeno maturitní zkouškou, v profilové části povinně i z ekonomických

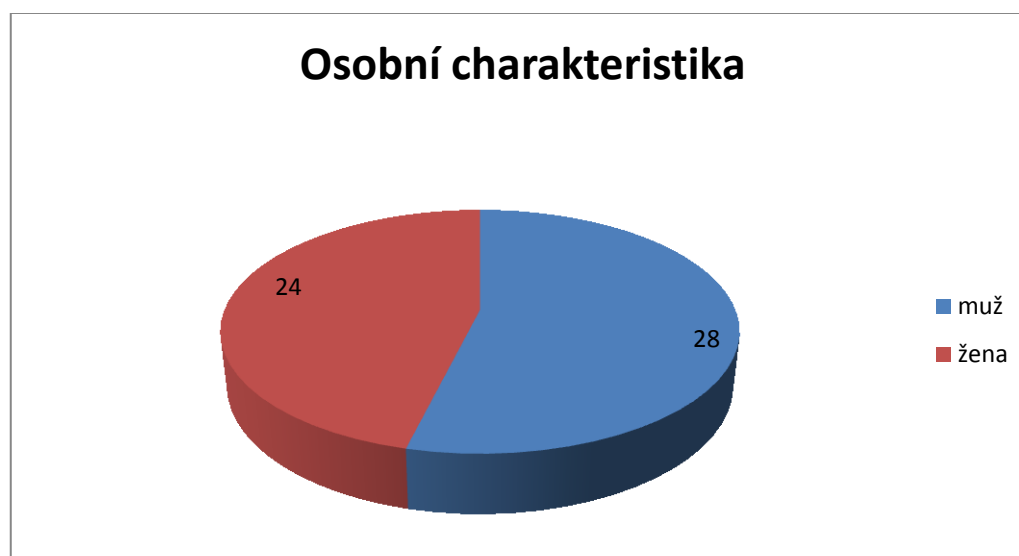
předmětů. Nástrojem pro šetření byl strukturovaný dotazník s uzavřenými otázkami, které se týkaly hodnocení předmětu Ekonomika, vybavení školy, průběhu a podmínek výuky a hodnocení učitele odborného předmětu. Celkem bylo dotázáno 52 žáků. Dotazník byl v tištěné podobě a žáci ho vyplňovali ručně. Vyplnění dotazníků jim v průměru trvalo 5-7minut.

Dále byl veden individuální hloubkový rozhovor s odborným učitelem. Z důvodu komparace názorů byly položeny otázky na stejné okruhy, jako dotazník pro žáky. Pokládání otázky byly otevřené. Dotazník pro žáky i souhrn otázek pokládaných učiteli jsou součástí Přílohy 1 a 2.

4.2.1 Vyhodnocení dotazníků

Dotazník vyplnilo celkem 52 žáků, z toho bylo 24 žen a 28 mužů z třetího a čtvrtého ročníku maturitního oboru Agropodnikání. Tyto třídy navštěvuje celkem 55 žáků, během dotazníkového šetření ale někteří chyběli z důvodu nemoci či školní události.

Graf 1: Osobní charakteristika

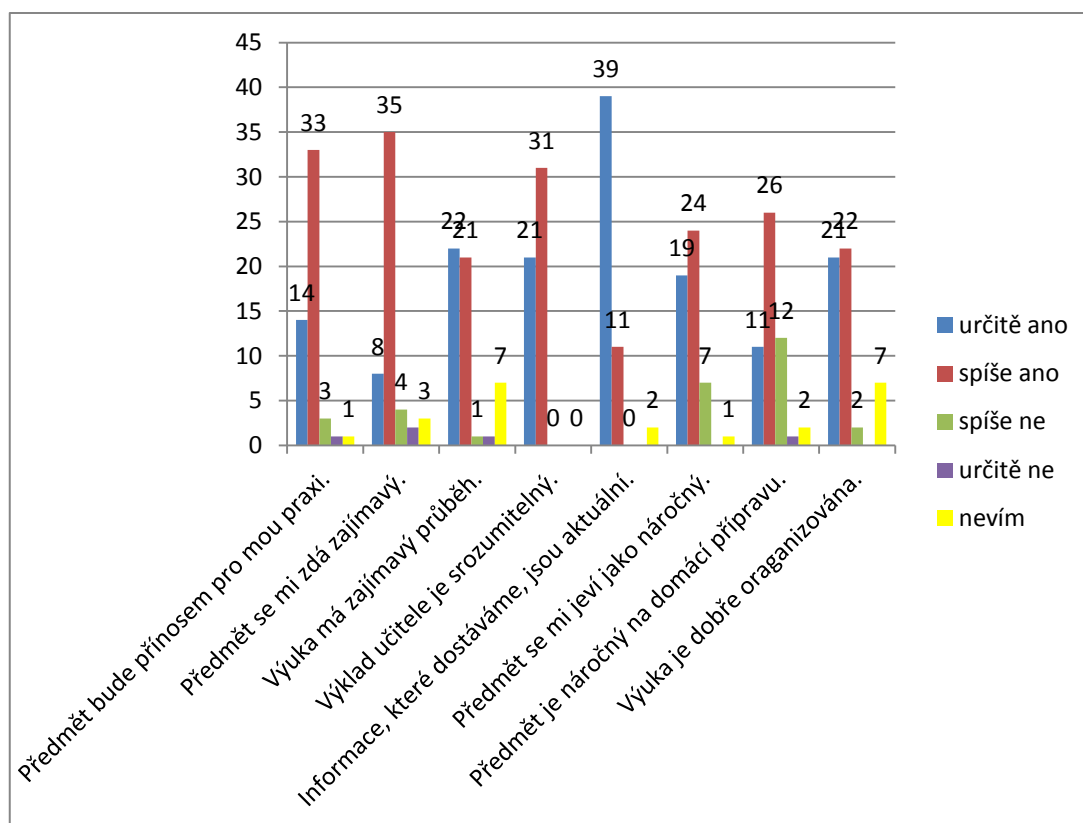

Zdroj: vlastní zpracování

První oblast, na kterou se dotazník zaměřoval, bylo hodnocení předmětu Ekonomika. Jako první byla položena otázka, zda si žáci myslí, že předmět bude přínosem pro jejich praxi. Nejčastější odpověď byla spíše ano, která měla většinové zastoupení. Dále byli žáci tázáni, zda považují předmět za zajímavý a taktéž zda je pro ně

zajímavá výuka. Většina žáků odpověděla opět kladně a předmět i výuka jsou pro ně zajímavé i velmi dobře organizované. Výklad učitele je dle výsledků dotazníku pro žáky srozumitelný, věří, že dostávané informace jsou maximálně aktuální. 43 žáků považují předmět za náročný i na domácí přípravu.

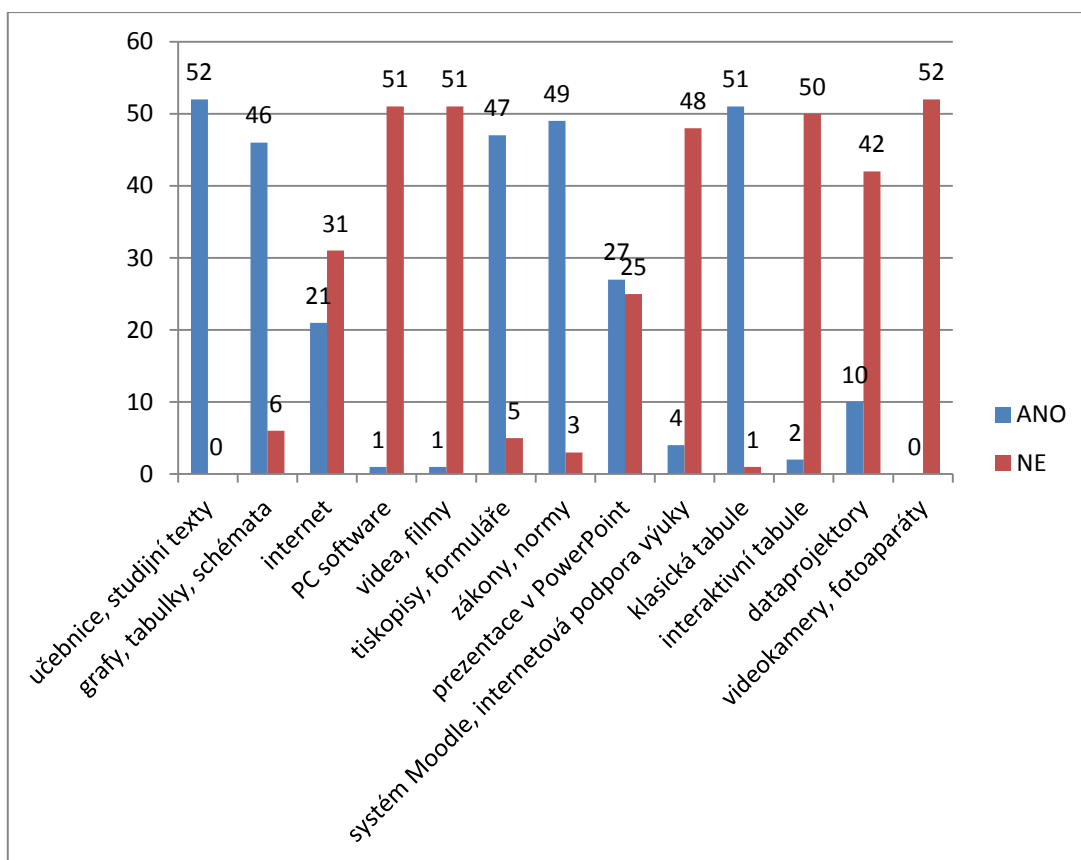
Graf 2: Hodnocení předmětu Ekonomika

Zdroj: vlastní zpracování

Další hodnocenou oblastí bylo vybavení školy, dostupné pomůcky a technika. Dle odpovědí studentů se během výuky nejvíce používají učebnice a studijní texty současně s využitím klasické tabule. Dále jsou často používány grafy, tabulky a různá schémata, tiskopisy, formuláře, zákony a normy. Přibližně polovina dotázaných odpověděla, že se během výuky využívá internet a prezentace vytvořené v programu PowerPoint. Opakem jsou videa, filmy, internetová podpora výuky či interaktivní tabule, které nejsou během výuky užívány vůbec.

Graf 3: Vybavení školy, pomůcky a technika

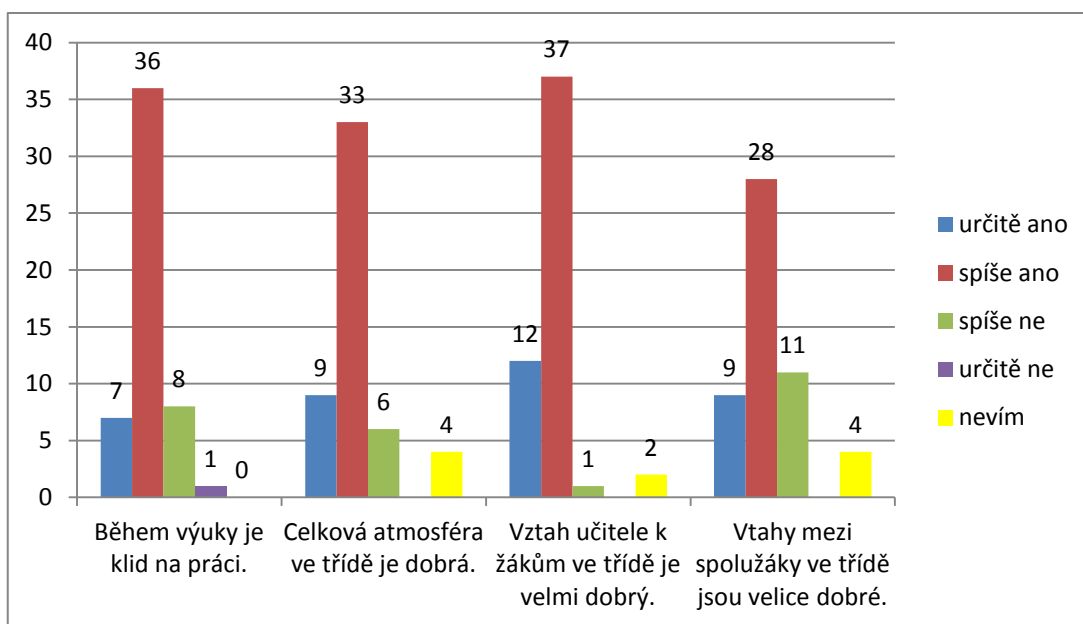
Zdroj: vlastní zpracování

Žáci odpovídali na otázky ohledně průběhu a podmínek výuky. 43 žáků potvrzuje, že během výuky je na práci spíše až určitě klid. I když se většina shodla, je zde i menší procento žáků (cca 15 %), kteří označili odpověď spíše ne, na otázku ohledně klidu během výuky. O jednoho méně, tedy 42 žáků, dále potvrzují, že atmosféra v průběhu výuky je velmi dobrá i vztah učitele k žákům je hodnocen kladně. Pouze jeden žák s nimi nesouhlasí a zvolil odpověď - spíše ne. Poslední otázka se zabývala vztahy mezi spolužáky ve třídě. U této otázky převažují taktéž kladné odpovědi, i když celkem 11 žáků se uchýlilo k odpovědi spíše ne a 4 žáci označili odpověď nevím. Je možné, že volili možnost nevím, protože nechtěli na otázku odpovídat, či nedokázali celkové vztahy zhodnotit.

Jelikož u otázky týkající se vztahů mezi spolužáky bylo zaznamenáno více záporných odpovědí nežli u ostatních pokládaných otázek, byl vypracován další graf (Graf 5), který rozdělil odpovědi podle jednotlivých ročníků. Na otázku bylo

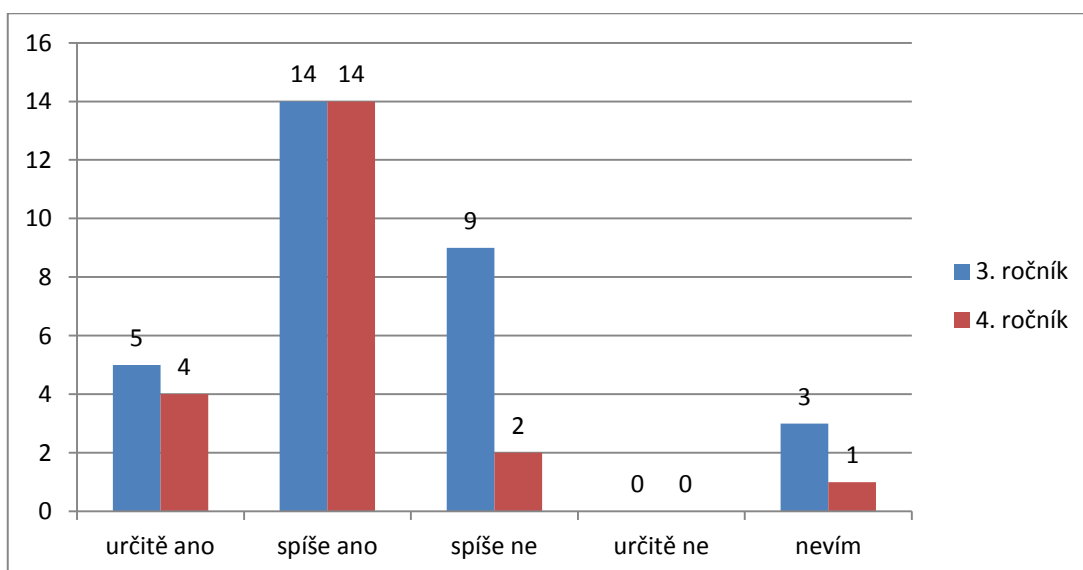
zaměřeno i z toho důvodu, že vztahy ve třídě mohou výrazně ovlivňovat celkový průběh výuky a prospěch žáků. Po rozdělení bylo zjištěno, že hůře hodnocené vztahy jsou ve třetím ročníku. To může být způsobeno i tím, že jsou žáci ze 3.A a 3.B na předmět Ekonomika spojeni.

Graf 4: Průběh a podmínky výuky I.

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 5: Vztahy mezi spolužáky ve třídě jsou velice dobré

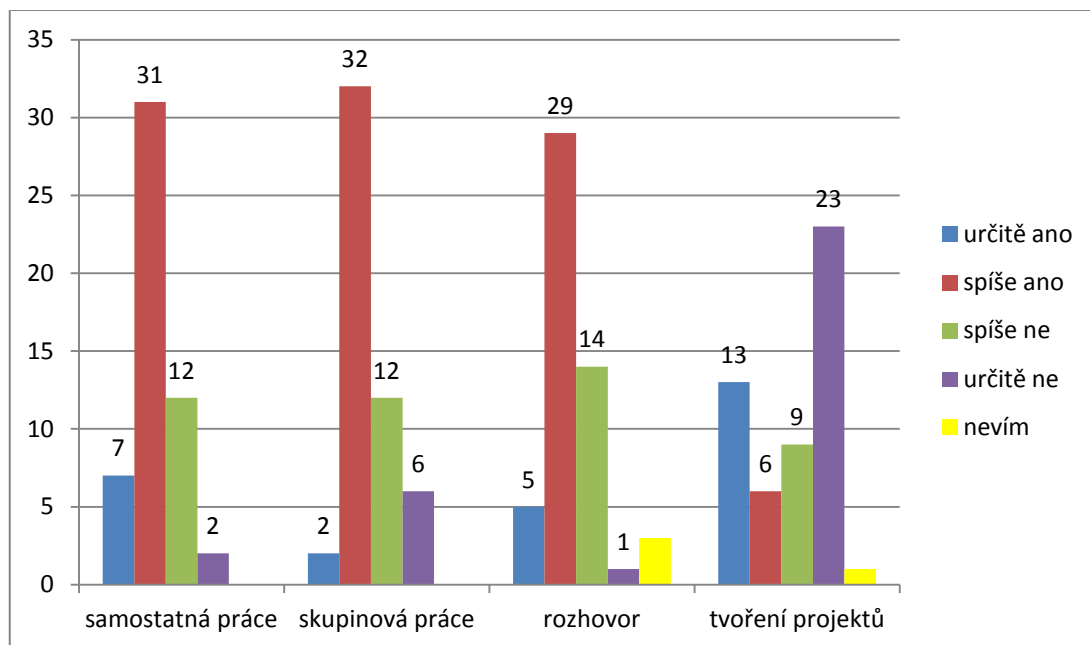
Zdroj: vlastní zpracování

V tomto bloku bylo dále zaměřeno i na organizaci výuky. Dle výsledků je do výuky nejvíce zařazována skupinová práce, hned vzápětí samostatná práce a rozhovor. U všech těchto položených otázek je zajímavé, že i když velké procento žáků odpovědělo, že jsou tyto formy výuky užívány, poměrně velké procento označilo i odpověď spíše ne a určitě ne. Konkrétní výsledky uvádí, že:

- u samostatné práce označilo odpověď určitě ano a spíše ano 73 % všech dotázaných, odpověď spíše ne a určitě ne celkem 27 % dotázaných,
- u skupinové práce byla označena kladná odpověď v 65 % a záporná v 34 %,
- zda se rozhovor během výuky používá, označilo celkem 65 % žáků určitě ano a spíše ano, 29 % spíše ne.

Jako poslední bylo zjišťováno, zda jsou během výuky Ekonomiky zpracovávány projekty. 13 žáků označilo odpověď určitě ano a oproti tomu 23 žáků určitě ne. Obě odpovědi jsou velice rozhodné. Můžeme tedy říci, že většina žáků projekty během výuky nezpracovává.

Graf 6: Průběh a podmínky výuky II.

Zdroj: vlastní zpracování

Poslední blok dotazníku se zaměřoval na celkové hodnocení učitele předmětu Ekonomika, a to jak na jeho přístup k výuce, formě výuky a vyučovací proces, tak i na jeho charakter, osobitost či projev.

Na první položenou otázku v tomto bloku, zda učitel vyučuje svůj obor s velkým nadšením, odpověděla většina žáků (celkem 50) převážně kladně, tedy označili odpovědi typy určitě ano a spíše ano.

I na další položenou otázku, v rámci které žáci odpovídali, zda má vyučující smysl pro humor a jeho výuka není nudná, převažovaly kladné odpovědi.

Dále žáci potvrdili (celkem 45 z nich), že při vyučování dokáže učitel udržet jejich pozornost po celou dobu výuky. Pouze 5 žáků volilo odpověď zápornou, tedy spíše ne a určitě ne.

Na otázku, zda učitel vysvětluje učivo jasně, srozumitelně a přesvědčivě, odpověděli všichni dotázaní pouze kladně. 22 žáků vybralo odpověď určitě ano a 29 žáků spíše ano.

Převaha kladných odpovědí se objevila i u další položené otázky, kde žáci potvrdili, že učitel během výuky používá nejrůznější materiály, které má předem velice pečlivě připraveny.

Žáci se shodli i na odpovědi na otázku, zda je učitel z předmětu dokáže hodně naučit. Celkem 26 žáků odpovědělo určitě ano, 24 žáků vybralo odpověď spíše ano. Pouze jeden žák zvolil odpověď určitě ne.

Učitel během výuky nepoužívá žádná vulgární, či jiná nehodící se slova. Tento fakt potvrdili všichni dotázaní žáci ve třetím i čtvrtém ročníku.

Celkem 20 žáků uvádí (označena odpověď - určitě ano), že si učitel ve třídě dokáže udržet pořádek a má dobrou kázeň. Celkem 30 žáků vybralo odpověď spíše ano.

Dále byli žáci dotázáni, zda u nich učitel probudil větší zájem o daný předmět. Nejvíce dotázaných, celkem 21, zvolilo odpověď spíše ano. Druhá nejčastější odpověď byla určitě ano, celkem 14 žáků. Zde byla zaznamenaná odpověď i spíše ne, a to celkově 10x. 5 žáků se rozhodlo zvolit odpověď nevím.

Učitele žáci považují za důsledného a přiměřeně náročného. Celkem 15 žáků vybralo odpověď určitě ano, 35 dotázaných označilo odpověď spíše ano.

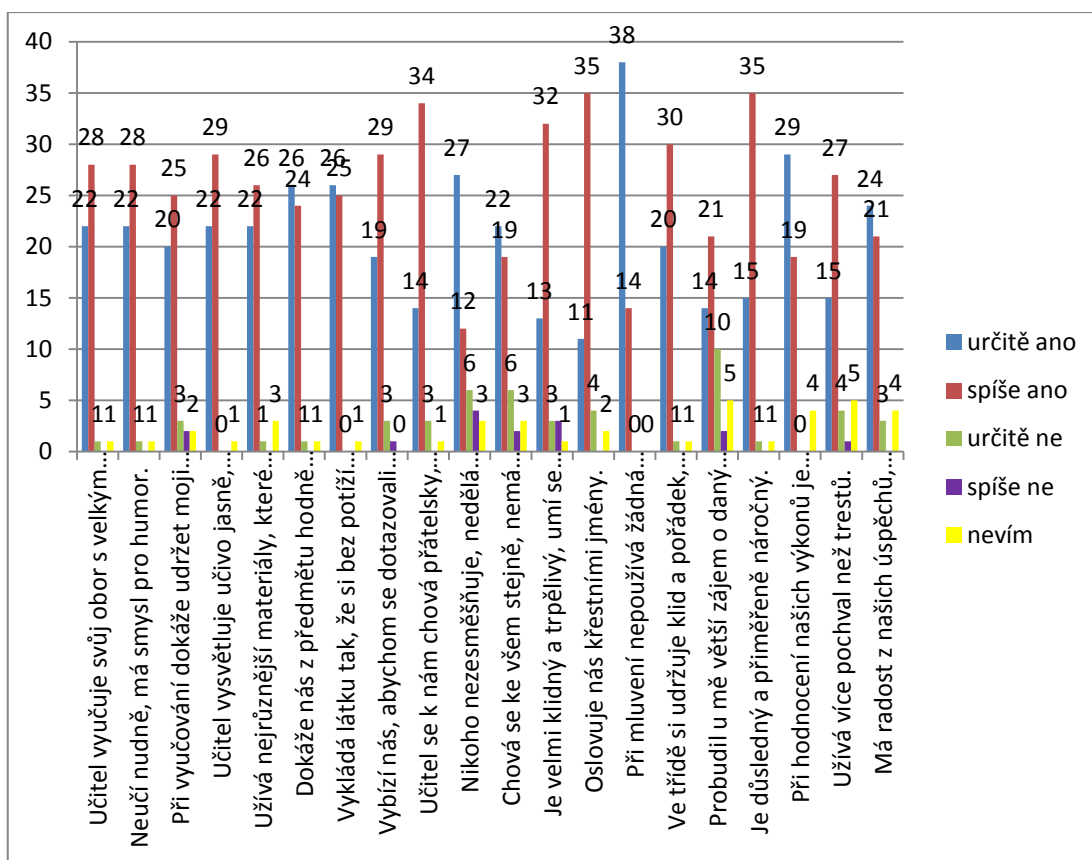
Jako další byla položena otázka, která se týkala spravedlivosti učitele. 29 žáků považují učitele za velice spravedlivého, zvolili odpověď určitě ano. 19 žáků označilo odpověď spíše ano. 4 žáci buď odpověď nevěděli, nebo na otázku nechtěli odpovídat. Zvolili tedy možnost poslední, variantu nevím.

Předposlední otázka se týkala výchovných prostředků. Otázka zjišťovala, zda učitel používá více pochval než trestů. Celkem 15 žáků označilo odpověď určitě ano, a 27 spíše ano. Potvrdili tedy, že u učitele pochvaly nad tresty převažují. Opět bylo využito odpovědi nevím, tu zvolilo celkem 5 dotázaných.

Poslední otázka si kladla za cíl zjistit, zda si žáci myslí, že má učitel z jejich úspěchů radost, zda je motivuje k podávání lepších výkonů. Většina žáků opět označila kladné odpovědi i u této otázky. Celkem 24 žáků označilo odpověď určitě ano, učitel je z našich úspěchů nadšený. 21 žáků zvolilo odpověď spíše ano, 3 spíše ne a 4 žáci odpověď nevím.

U všech položených otázek byla zařazena i odpověď nevím, tak aby si žáci nemysleli, že jsou do odpovědí nuceni. Z celkového vyhodnocení dotazníků vyplynulo, že této možnosti žáci nezneužívali a volili ji pouze v krajních možnostech. I když u několika posledních položených otázek v dotazníku byla odpověď nevím zaznamenávaná častěji. Odpovědi mohli žáci volit buď z toho důvodu, že nechtěli hodnotit učitele z daného hlediska nebo nedokázali vybrat jinou odpověď. Další možností může být fakt, že je vyplňování dotazníků již nebavilo.

Graf 7: Hodnocení učitele

Zdroj: vlastní zpracování

4.2.2 Individuální hloubkový rozhovor s pedagogem

K doplnění získaných informací od žáků byl dále proveden i hloubkový individuální rozhovor s pedagogem předmětu Ekonomika. Jak bylo uvedeno výše, oblasti zájmu se shodovaly s otázkami v dotazníku, aby byla možná komparace názorů.

První pokládané otázky se týkaly prostor pro výuku, vybavenosti školy a stavu učeben. Učitel odborného předmětu ohodnotil celkový stav školy jako vyhovující, vše potřebné k výuce k dispozici ve škole je. Prostory, které jsem navštívila já, bych ohodnotila spíše jako dostatečné (v porovnání s jinými středními školami). Učebny jsou vybaveny základním nábytkem, bez moderní techniky. I když třídy působily příjemně, nedostatek finančních prostředků spatřit lze.

Jak už bylo zmíněno, ve třídách chybí hlavní počítač, na kterém by učitel mohl zaznamenávat docházku rovnou do elektronické třídní knihy. Třídy jsou vybaveny

projektorem a plátnem. Pokud chce učitel tohoto vybavení využít, musí s tím počítat dopředu a přinést si s sebou notebook. Dotázaný učitel potvrdil, že tyto pomůcky k výuce používá, ale ne pravidelně. Samozřejmě záleží na tématu. Nejvíce využívaná a nejvíce oblíbená jak u žáků, tak učitele, je klasická tabule.

Převažující formou výuky z pohledu uspořádání byla frontální výuka. Dle učitele se tento způsob výuky tohoto předmětu nejvíce osvědčil. Žáci jsou takto zvyklí a dobře spolupracují. Tento způsob výuky nejvíce vyhovuje i vyučujícímu, který takto stihne probrat plánovanou látku a ve většině případů splnit předem stanovené cíle vyučovací jednotky. Učitel klade velký důraz na zpětnou vazbu, žáci jsou do hodiny aktivně zapojováni. Učitel během celé hodiny pokládá otevřené i uzavřené otázky a velmi oceňuje samostatné uvažování a logické myšlení. Ve třetím ročníku je výuka zpestřena exkurzí, kdy žáci navštíví Úřad práce v Chrudimi, zde probíhají různé besedy na související témata. Ve čtvrtém ročníku je zařazena i projektová forma výuky, v rámci které na výrobní část (pěstování rostlin a chov zvířat) navazuje část ekonomická. Žáci si tak vyzkouší skutečný postup podnikání.

Učitel sestavuje učivo v souladu s RVP a ŠVP. Pravidelně témata aktualizuje, doplňuje změny, poukazuje na výjimky, snaží se výuku doplňovat praktickými znalostmi k lepšímu pochopení témat. Dbá i na mezipředmětové vztahy. Žáci, dle učitele, na tato doplnění velice dobře reagují, snaží se konverzovat a doplňovat vlastní zkušenosti z rodinných firem či získanými informacemi z médií. Tak jak míní žáci, i učitel považuje vyučovaný předmět za velmi důležitý. Dle jeho názoru je nutné znát teorii pro praktický život.

Příprava látky a všech souvisejících materiálů trvá učiteli v průměru dvě až tři hodiny, záleží na probíraném tématu. K přípravě nejvíce užívá učebnici, kterou mají i všichni žáci, tu doplňuje informacemi ze zákonů a internetu.

Hodnocení žáků je na základě písemných testů a ústního zkoušení. Každý žák je za pololetí několikrát přezkoušen ústně, ale jelikož tato forma zkoušení nemusí všem vyhovovat a není na ni ani tolik času, hlavní hodnocení je získáváno z písemných testů. Ty učitel kombinuje. Během školního roku žáci píší přiměřeně krátkých, rychlých testů k získání přehledu, zda se žáci průběžně připravují a chápou probíranou látku. Tyto testy jsou doplněny většími, které již prověřují souhrnné

informace z celkového okruhu probírané látky. Dle učitele toto hodnocení žákům vyhovuje, jsou na tento způsob zvyklí od první třídy. Není to ale vše, co tvoří celkovou známku. Učitel Ekonomiky přihlíží na celkovou aktivitu žáka, na jeho přístup a hlavně logické a samostatné uvažování.

Zpětnou vazbu realizuje dotázaný učitel velmi často. Sám se zamýšlí nad pozitivy i negativy, které se objevily během výuky. Další hodnocení mu poskytují výsledky žáků, jaké mají průměrné známky z testu, jak spolupracují, jak jsou aktivní a soustředění. To vše poskytuje učiteli představu, jak dobře byla látka vysvětlena a pochopena, jak byla pro žáky zajímavá, přínosná, atd. Ekonomika se dle učitele řadí mezi náročnější předměty, žáci mají známky průměrné.

Zpětnou vazbu učitel získává i od vedení školy, kdy probíhá hospitace. Pravidelně jeho hodiny navštěvuje zástupce či ředitel školy. Následně pak vyučovací hodinu rozebírají a diskutují nad možnými zlepšeními. Pravidelně školu navštěvuje taktéž školní inspekce.

Škola další vzdělávání učitelů podporuje. Dotázaný učitel pravidelně navštěvuje ekonomicky a účetně zaměřená školení.

4.3 Zhodnocení výsledků

Nejprve se evaluační dotazník pro žáky Střední zemědělské školy a Vyšší odborné školy v Chrudimi zaměřil na celkové hodnocení předmětu Ekonomika. Žáci souhrnně považují předmět Ekonomika za náročnější (složitější na pochopení, obtížnější domácí příprava), zároveň si ale uvědomují jeho důležitost jak pro další studium, tak pro uplatnění znalostí v praxi. I když žáci chápou náročnost a důležitost předmětu, jejich výsledky jsou průměrné (dlouhodobě). I u maturitních zkoušek 2017 nebyly výsledky moc dobré. 9 žáků ze 17 udělalo maturitní zkoušku z ekonomicky zaměřených předmětů s hodnocením „dostatečně“ (4), hodnocení „výborně“ bylo pouze jednou.

Jelikož výsledky žáků mohou být ovlivněny i průběhem a podmínkami výuky, dotazník se zaměřoval i na toto téma. Naprostá většina žáků se shodla na tom, že v obou dotázaných ročnících je během výuky klid, je možné se soustředit na výklad, zaznamenávat si poznámky a vždy je prostor i pro případné dotazy. Celková atmosféra během výuky Ekonomiky je velmi dobrá, příjemná a přátelská. Učitel se k žákům chová profesionálně, je milý, optimistický, aktivní. Další vliv na průběh hodiny i výsledky žáků mohou mít vztahy ve třídě. Ve čtvrtém ročníku, dle výsledků, spolužáci vychází velmi dobře. V ročníku třetím jsou již vztahy mezi spolužáky hodnoceny hůře. Dvě třídy třetího ročníku jsou na předmět spojeny, je tedy možné, že toto spojení žákům nesvědčí a mělo by být dále řešeno.

V další části dotazníkového šetření bylo hodnoceno vybavení školy a užívané pomůcky během výuky. Dle získaných informací se škola snaží postupně učebny rekonstruovat a vybavovat moderní technikou, ale přednostně se momentálně zaměřovala spíše na rekonstrukci statku, fasády školy a vybavení odborných učeben. Třídy, které jsou využívány k výuce Ekonomiky, mají základní nábytek a je zde omezena možnost využití didaktických pomůcek a techniky. Ve třídách chybí počítač pro učitele, který by sloužil jak pro výuku, prezentaci látky, tak např. pro zaznamenání do elektronické třídnice. Učitelé mají možnost zapůjčit si notebook, ale musí na to myslet dopředu a vše si včas zajistit. I když jsou učebny vybaveny projektorem a plátnem, k jejich využití dochází minimálně, a to právě z důvodu

chybějícího počítače. Učitel předmětu Ekonomika dle dotazníků, nejvíce a nejčastěji využívá klasické tabule. Výuka probíhá dle učebnice, kterou mají všichni žáci, dále učitel výklad doplňuje různými tabulkami, grafy, které si předem připraví (většinou s využitím internetu). Do hodin často přináší i tiskopisy a formuláře.

Za vhodné považuji výuku více zmodernizovat, tzn. užívat při ní častěji prezentace připravené v programu PowerPoint, a to i z toho důvodu, že by žáci byli připraveni na metody výuky na vysoké škole, kde takto probíhá 90 % výuky. Vhodné by bylo, aby žáci měli možnost vyzkoušet a do výuky zapojit interaktivní tabuli. Ta je v dnešní moderní době pro výuku velmi přínosná. Výuka předmětu probíhá, dle výsledků dotazníku, ve většině případů stále stejně, tedy frontální výklad s využitím učebnice a klasické tabule. Žáci mají minimum projektově zaměřených vyučovacích hodin a exkurzí. Přitom při výuce Ekonomiky by bylo možné takovýto „zpestření“ vymyslet mnohem více. Problémem je ale čas, jak bylo vyzorováno, učitel naplánovanou látku probírá již takto pod tlakem, zda se vše potřebné stihne dostatečně probrat.

Žáci vidí ve vyučujícím odborníka, velice kladně hodnotili jeho způsob vyučování, jeho verbální i neverbální projev. I když mají jednotlivé hodiny podobný průběh, žáci se shodli, že učitel vykládá látku jasným, zajímavým a přesvědčivým způsobem, že většina dokáže udržet pozornost po celou dobu výuky, dokonce u některých žáků probudil větší zájem o tento předmět. Učitel vyučuje s nadšením a dokáže probíranou látku žákům velice dobře vysvětlit, ti si již v hodině hodně zapamatují. Žáci ocenili to, že je učitel velmi příjemný a přátelský, i to, že je velmi klidný a trpělivý. I učitel třídy rád navštěvuje. Vzájemné vztahy jsou na dobré úrovni. Učitel se snaží žáky velmi podporovat, motivovat k lepším výsledkům a používat hodně pochval. To se učiteli velmi daří, jelikož žáci sami potvrdili, že v učiteli vidí oporu a věří, že má z jejich úspěchů radost.

ZÁVĚR

Závěrečná práce s názvem „Evaluace výuky na SŠ“ je zaměřena na hodnocení výuky na Střední škole zemědělská a Vyšší odborná škola v Chrudimi. Hlavním cílem práce bylo charakterizovat skutečný stav výuky předmětu Ekonomika na vybrané střední škole a navrhnout možná doporučení, které by mohly vést ke zlepšení či udržení daného stavu.

K zjištění, jak jsou žáci spokojeni s vyučovaným předmětem, průběhem výuky, vybavením školy i učitelem samotným, bylo provedeno dotazníkové šetření ve třetím a čtvrtém ročníku oboru Agropodnikání, kde z ekonomických předmětů skládají maturitní zkoušku. Zjištěné informace byly porovnány a doplněny informace získanými z individuálního hloubkového rozhovoru od učitele tohoto předmětu.

Žáci se s učitelem shodli, že předmět Ekonomika je jeden z obtížnějších předmětů, ale jelikož je jeho důležitost a podstatnost pro další studium i praxi vysoká, je nutné brát předmět jako prioritní.

Žáci i učitel považují předmět Ekonomika za náročnější (složitější na pochopení, obtížnější domácí příprava). Žáci si ale zároveň uvědomují jeho důležitost jak pro další studium, tak pro uplatnění znalostí v praxi. Učitel by měl zvážit formu i metody užívané při vyučování i použití vhodných didaktických prostředků jak pro usnadnění výuky, tak pro její zpestření. Jak vyplynulo z dotazníkového šetření, výuka probíhá poměrně stereotypně a bez inovací. Pomoci by mohlo zařazení více techniky, převážně užití projektoru s plátnem a zpracovávání prezentace v programu PowerPoint, což by skvěle připravilo žáky i na další studium na vysokých školách, kde takto probíhá většina výuky. Za zvážení by stálo i častější zpestření v podobě tematické exkurze, besedy s odborníky či návštěvy pracovního veletrhu, kdy by žáci lépe poznali skutečné fungování a postupy v praxi. V dnešní moderní době by bylo velmi přínosné do výuky zařadit častější užití počítače a internetu, např. ke zpracování projektů při skupinových pracích, které během výuky žákům dle dotazníku výrazně chybí. Organizaci a zpestření výuky učitel znesnadňuje časově omezený i finanční možnosti školy. Jelikož je tento předmět maturitní, je nutné mu přiřadit odpovídající hodnotu a případně zvážit např. možnost zavedení maturitního

semináře z Ekonomiky pro čtvrté ročníky. To by mohlo mít pozitivní vliv na zlepšení hodnocení žáků i výsledných maturitních známek, které jsou momentálně průměrná až podprůměrné.

Výsledné hodnocení žáků může být ovlivněno jejich přístupem k učivu, průběhem výuky či celkovými vztahy mezi spolužáky. Žáci výuku i předmět hodnotí velmi pozitivně, průběh vyučovacích hodin je pro ně vyhovující, předmět považují za zajímavý a přínosný. I učitel hodnotí atmosféru v obou třídách pozitivně, během výuky žáci nevyrušují a spolupracují. Negativně mohou na známky žáků působit nedobré vztahy ve třídě, což bylo zaznamenáno ve třetím ročníku, kde dochází ke spojení dvou tříd. Tento negativní fakt by bylo možné řešit například tím, že by škola pro spojené třídy zajistila více společných aktivit (teambuildingové činnosti, kurzy, semináře, výlety), aby se lépe poznali a měli možnost vytvořit přátelské vztahy.

Žáci považují učitele za odborníka, který vysvětluje látku jasně a srozumitelně a dokáže je velmi naučit. Učitel je aktivní, optimistický a přátelský, ke všem žákům přistupuje stejně, vytváří příjemnou atmosféru, podněcuje dotazy a snaží se o zvýšení celkového zájmu o předmět. Co by mohlo být zlepšeno, je přístup učitele k moderní technice a její častější využívání k zpestření výuky.

Škola podněcuje učitele k vlastnímu sebevzdělávání, pravidelně učiteli zajišťuje ekonomické a účetní školení. Bylo by dobré zařadit i semináře týkající se jazykových schopností a technologických dovedností, případně i seminářů ohledně verbální i neverbální komunikace.

Lze konstatovat, že výuka předmětu Ekonomiky na Střední škole zemědělské a Vyšší odborné škole v Chrudimi je na dobré úrovni, ale i tak je stále co zlepšovat. Výše navržená doporučení mohou napomoci zefektivnění vzdělávacího procesu, který by mohl vest ke zlepšení průběhu výuky i konečného hodnocení žáků, zároveň i ke zvýšení spokojenosti žáků, učitele i vedení školy.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Odborná literatura

KALHOUS, Zdeněk a Otto OBST. *Školní didaktika*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2009. 447 s. ISBN 978-80-7367-571-4.

KRPÁLEK, Pavel a Katarína KRPÁLKOVÁ-KRELOVÁ. *Didaktika ekonomických předmětů*. Praha: Oeconomica, 2012. 184 s. ISBN 978-80-245-1909-8.

MILLER, Ivan a Karel NĚMEJC. *Evaluační ve vzdělávání: textová studijní opora*. V Praze: Česká zemědělská univerzita v Praze, Institut vzdělávání a poradenství, 2014. 78 s. ISBN 978-80-213-2455-8.

PEŠKOVÁ, O. *Evaluační ve školním vzdělávacím programu mateřské školy*. Praha: Národní institut pro další vzdělávání, 2009. 43 s. ISBN 978-80-86956-48.

PRŮCHA, Jan, ed. *Pedagogická encyklopedie*. Praha: Portál, 2009. 936 s. ISBN 978-80-7367-546-2.

PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. *Pedagogický slovník*. 6., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Portál, 2009. 395 s. ISBN 978-80-7367-647-6.

PRŮCHA, Jan a Jaroslav VETEŠKA. *Andragogický slovník*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2014. 320 s. ISBN 978-80-247-4748-4.

SKALKOVÁ, Jarmila. *Obecná didaktika: vyučovací proces, učivo a jeho výběr, metody, organizační formy vyučování*. Praha: Grada, Pedagogika (Grada). 2007. 328 s. ISBN 978-80-247-1821-7.

SOJÁK, Petr. *Metodika - Kompetence, Kvalita, Kvalifikace, (Sebe)Koncepce pro neformální vzdělávání*. 2015. 133 s. ISBN 978-80-87449-50-9.

VOTAVA, Jiří. *Úvod do pedagogiky: (ianuascholaereserata)*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Institut vzdělávání a poradenství, 2011. 204 s. ISBN 978-80-213-2229-5.

Právní předpisy

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 15/2005 Sb., vyhláška, kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy

Internetové zdroje

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy: Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015-2020 [online]. © 2013–2017 [cit. 2017-10-09]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/dlouhodoby-zamer-vzdelavani-a-rozvoje-vzdelavaci-soustavy-3>

Národní ústav odborného vzdělávání: Přehled evaluačních nástrojů [online]. © 2012 [cit. 2017-10-09]. Dostupné z: <http://www.nuov.cz/ae/hospitacni-formular-vyuka-podporujici-rozvoj-kompetence-k>

Národní ústav odborného vzdělávání: Co je to kurikulum [online]. © 2012 [cit. 2017-10-09]. Dostupné z: <http://www.nuov.cz/kurikulum/co-je-to-kurikulum>

Výroční zpráva 2016/2017: Střední škola zemědělská a Vyšší odborná škola Chrudim [online]. © 2017 [cit. 2017-10-22]. Dostupné z: <http://www.szes-chrudim.cz/dokumenty>

Škola ve fotogalerii: Střední škola zemědělská a Vyšší odborná škola Chrudim [online]. © 2017 [cit. 2017-10-22]. Dostupné z: <http://www.szes-chrudim.cz/skola-foto>

SEZNAM TABULEK, GRAFŮ, OBRÁZKŮ

Seznam grafů

Graf 1: Osobní charakteristika.....	25
Graf 2: Hodnocení předmětu Ekonomika.....	26
Graf 3: Vybavení školy, pomůcky a technika.....	27
Graf 4: Průběh a podmínky výuky I.	28
Graf 5: Vztahy mezi spolužáky ve třídě jsou velice dobré.....	28
Graf 6: Průběh a podmínky výuky II.	29
Graf 7: Hodnocení učitele.....	32

Seznam obrázků

Obrázek 1: Střední škola zemědělská a Vyšší odborná škola Chrudim	23
---	----

Seznam tabulek

Tabulka 1: Státní maturitní zkouška 2017	24
--	----

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Evaluační dotazník pro žáky	43
Příloha 2: Hlubkový individuální rozhovor s pedagogem	48

PŘÍLOHY

Příloha 1: Evaluační dotazník pro žáky

Evaluační dotazník pro žáky

Milý žáci,

cílem tohoto dotazníku je zjistit Vaši spokojenost s výukou předmětu Ekonomiky, která je vyučována na Střední škole zemědělské a Vyšší odborné škole v Chrudimi.

Prosím Vás o vyplnění tohoto dotazníku. Získané informace budou použity pouze jako podklad pro vypracování mé závěrečné práce. Dotazník je zcela anonymní.

Děkuji za Vaši ochotu.

Ing. Aneta Sokolová, studentka Institutu vzdělávání a poradenství ČZU v Praze

1. Uveďte Vaše pohlaví:

- a. muž
- b. žena

2. Uveďte ročník a obor studia, který studujete.....

3. Hodnocení předmětu Ekonomie

U následujících otázek zakroužkujte vybrané písmenko odpovědi.

1. Předmět bude přínosem pro mou praxi.

- a) určitě ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) určitě ne
- e) nevím

2. Předmět se mi zdá zajímavý.

- a) určitě ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) určitě ne
- e) nevím

3. Výuka má zajímavý průběh.

- a) určitě ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) určitě ne
- e) nevím

4. Výklad učitele je srozumitelný.

a) určitě ano b) spíše ano c) spíše ne d) určitě ne e) nevím

5. Informace, které dostáváme, jsou aktuální.

a) určitě ano b) spíše ano c) spíše ne d) určitě ne e) nevím

6. Předmět se mi jeví jako náročný.

a) určitě ano b) spíše ano c) spíše ne d) určitě ne e) nevím

7. Předmět je náročný na domácí přípravu.

a) určitě ano b) spíše ano c) spíše ne d) určitě ne e) nevím

8. Výuka je dobře organizovaná.

a) určitě ano b) spíše ano c) spíše ne d) určitě ne e) nevím

4. Vybavení školy, pomůcky a technika

Jaké učební pomůcky během výuky používáte?

Označte křížkem pravdivou odpověď.

Učební pomůcky:	ANO	NE
1. Učebnice, studijní texty		
2. Grafy, tabulky, schémata		
3. Internet		
4. PC software		
5. Video, filmy		
6. Tiskopisy a formuláře		
7. Zákony, normy		
8. Prezentace v PowerPoint		
9. Systém Moodle, internetová podpora výuky		
10. Klasická tabule		

11. Interaktivní tabule
12. Dataprojektory
13. Videokamery, fotoaparáty
14. Jiné, doplňte jaké....

5. Průběh a podmínky výuky

U následujících otázek zakroužkujte vybrané písmenko odpovědi.

Jak probíhá výuka ekonomických předmětů?

1. Během výuky je klid na práci.

a) určitě ano b) spíše ano c) spíše ne d) určitě ne e) nevím

2. Celková atmosféra ve třídě je dobrá.

a) určitě ano b) spíše ano c) spíše ne d) určitě ne e) nevím

3. Vztah učitele k žákům ve třídě je velmi dobrý.

a) určitě ano b) spíše ano c) spíše ne d) určitě ne e) nevím

4. Vztah mezi spolužáky ve třídě jsou velice dobré.

a) určitě ano b) spíše ano c) spíše ne d) určitě ne e) nevím

Jaké aktivity či samostatné práce používáte při výuce předmětu Ekonomika?

1. Samostatné práce

a) určitě ano b) spíše ano c) spíše ne d) určitě ne e) nevím

2. Skupinové práce

a) určitě ano b) spíše ano c) spíše ne d) určitě ne e) nevím

3. Rozhovor

a) určitě ano b) spíše ano c) spíše ne d) určitě ne e) nevím

4. Tvoření projektů

a) určitě ano b) spíše ano c) spíše ne d) určitě ne e) nevím

6. Hodnocení učitele

U následujících otázek zakroužkujte vybrané písmenko odpovědi.

1. Učitel vyučuje svůj obor s velkým nadšením.
a) určitě ano b) spíše ano c) spíše ne d) určitě ne e) nevím
2. Neučí nudně, má smysl pro humor.
a) určitě ano b) spíše ano c) spíše ne d) určitě ne e) nevím
3. Při vyučování dokáže udržet moji pozornost po celou dobu výuky.
a) určitě ano b) spíše ano c) spíše ne d) určitě ne e) nevím
4. Učitel vysvětluje učivo jasně, srozumitelně a přesvědčivě.
a) určitě ano b) spíše ano c) spíše ne d) určitě ne e) nevím
5. Užívá nejrůznější materiály, které má pečlivě připraveny.
a) určitě ano b) spíše ano c) spíše ne d) určitě ne e) nevím
6. Dokáže nás ze svého předmětu hodně naučit.
a) určitě ano b) spíše ano c) spíše ne d) určitě ne e) nevím
7. Vykládá látku tak, že si bez potíží můžeme dělat poznámky.
a) určitě ano b) spíše ano c) spíše ne d) určitě ne e) nevím
8. Vybízí nás, abychom se dotazovali a otázky důkladně zodpovídá.
a) určitě ano b) spíše ano c) spíše ne d) určitě ne e) nevím
9. Učitel se k nám chová přátelsky, často usmívá, vytváří příjemnou atmosféru.
a) určitě ano b) spíše ano c) spíše ne d) určitě ne e) nevím
10. Nikoho nezesměšňuje, nedělá „podrazy“.
a) určitě ano b) spíše ano c) spíše ne d) určitě ne e) nevím
11. Chová se ke všem stejně, nemá žádné oblíbené nebo neoblíbené žáky.
a) určitě ano b) spíše ano c) spíše ne d) určitě ne e) nevím
12. Je velmi klidný a trpělivý, umí se vždy dobře ovládat.

- a) určitě ano b) spíše ano c) spíše ne d) určitě ne e) nevím
13. Většinu z nás oslovuje křestním jménem.
- a) určitě ano b) spíše ano c) spíše ne d) určitě ne e) nevím
14. Nepoužívá při mluvení žádná vulgární slova.
- a) určitě ano b) spíše ano c) spíše ne d) určitě ne e) nevím
15. Ve třídě si udržuje klid a pořádek, má dobrou kázeň.
- a) určitě ano b) spíše ano c) spíše ne d) určitě ne e) nevím
16. Lze říci, že u mě probudil větší zájem o daný předmět.
- a) určitě ano b) spíše ano c) spíše ne d) určitě ne e) nevím
17. Je důsledný a přiměřeně náročný.
- a) určitě ano b) spíše ano c) spíše ne d) určitě ne e) nevím
18. Při hodnocení našich výkonů je vždy spravedlivý.
- a) určitě ano b) spíše ano c) spíše ne d) určitě ne e) nevím
19. Užívá více pochval než trestů.
- a) určitě ano b) spíše ano c) spíše ne d) určitě ne e) nevím
20. Má radost z našich úspěchů m, motivuje nás k podávání lepších výkonů.
- a) určitě ano b) spíše ano c) spíše ne d) určitě ne e) nevím

Ještě jednou děkuji za Váš čas.

Příloha 2: Hlubkový individuální rozhovor s pedagogem

Hlubkový individuální rozhovor s pedagogem

1. Učebny, prostory pro výuku

Jak hodnotíte vybavenost učebny pro výuku předmětu? V jakém jsou učebny stavu? Poskytují Vám dostatečné možnosti pro Vaši výuku? atd.

2. Učební pomůcky, technika, technologie

Máte ve škole k dispozici vhodné učební pomůcky pro výuku předmětu? Jaké a jak často je využíváte ve vyučovací jednotce? Poskytuje škola moderní techniku, kterou můžete při výuce pravidelně používat? atd.

3. Vyučovací metody, formy

Jaké vyučovací metody a formy využíváte ve výuce předmětu? Využíváte i exkurze a projektovou výuku v předmětu Ekonomika? Jaké používáte aktivizační metody? atd.

4. Učivo

Jak si připravujete látku pro následující vyučovací hodinu? Zařazujete rozšiřující učivo? Dochází k integraci předmětů? Jaký největší přínos, dle Vašeho názoru, má předmět Ekonomika pro žáky? Kolik času Vám v průměru zabere příprava na vyučování? atd.

5. Hodnocení

Jaké využíváte metody k zjišťování výsledků žáků a proč? Jsou podle Vás žáci s tímto hodnocením spokojeni? K čemu dále přihlížíte? Užíváte někdy (třeba i výjimečně) i jiné druhy hodnocení? atd.

6. Výsledky hodnocení

Máte od žáků zpětnou vazbu? Dostáváte zpětnou vazbu od vedení školy? atd.

7. Autoevaluace, vzdělání

Využíváte metod autoevaluace při své práci? Jak se věnujete svému profesnímu rozvoji, jak se dále vzděláváte? Podporuje Vás škola v dalším vzdělávání? atd.

8. Omezení ve výuce

Shledáváte nějaká omezení při výuce odborného předmětu?

9. Žáci

Mají žáci zájem o předmět Ekonomie? Jaký význam předmětu přikládají? Jsou během hodiny aktivní, spolupracují, dotazují se? atd.

10. Jiné, vlastní hodnocení, připomínky k výuce, zajímavosti